Datum vergadering	5 februari 2026
Omschrijving agendapunt	Voorstel tot instemmen met het Rijk-Regiopakket in relatie tot de mogelijke komst van kerncentrales
Portefeuillehouder	Wethouder M. van Oostenbrugge-Bertou

Samenvatting

Het Rijk heeft aangegeven graag twee nieuwe kerncentrale te willen realiseren en een van de potentiële locaties is de Paulinapolder/Mosselbanken in de nabijheid van Biervliet. Voor de definitieve locatiekeuze wordt een apart proces doorlopen vanuit het Rijk waarbij duidelijkheid verwacht wordt najaar 2026. Vooruitlopend daarop is door het Rijk de vraag gesteld aan de potentiële locaties om na te denken over een eventueel voorwaardenpakket. Gelet op de ligging van de Paulinapolder/Mosselbanken is besloten dat Terneuzen en Sluis hier samen in op zullen trekken. Er is een brede en diverse adviesgroep met inwoners, dorpsraden, belangenorganisaties en raadsleden samengesteld om te komen tot een breed gedragen voorwaardenpakket. De adviesgroep heeft in vijf avonden een voorwaardenpakket samengesteld aan de hand van tien verschillende thema's. Dit voorwaardenpakket zal uiteindelijk na instemming van zowel de gemeenteraad van Terneuzen als Sluis worden aangeboden aan de minister. Mocht de uiteindelijke locatie voor nieuwe kerncentrales inderdaad de Paulinapolder/Mosselbanken worden is dit voorwaardenpakket dus randvoorwaardelijk voor een structurele samenwerking tussen het Rijk en de Regio voor de ontwikkeling van twee kerncentrales. Dit raadsvoorstel wordt zowel in Terneuzen als Sluis op 5 februari voorgelegd ter besluitvorming.

Aan de raad,

In 2025 kondigde de minister aan dat het Rijk onderzoekt waar in Nederland twee nieuwe kerncentrales kunnen komen. In dit kader worden zeven locaties onderzocht: drie locaties in de Eemshaven, de Maasvlakte, Borssele, Vlissingen en de Mosselbanken/Paulinapolder nabij Biervliet.
Toen duidelijk werd dat Mosselbanken/Paulinapolder een mogelijke locatie is, hebben de gemeenten Terneuzen en Sluis samen daarvoor een participatie- en communicatieplan vastgesteld Het doel: samen afspraken maken over maatregelen en investeringen als het Rijk hier energieprojecten bouwt.

Voor dit doel is een Adviesgroep ingesteld met vertegenwoordigers (inwoners, bedrijven, maatschappelijke organisaties, dorpsraadsleden en raadsleden) uit de gemeenten Terneuzen en Sluis. Er is bewust voor gekozen twee vertegenwoordigers per dorpsraad uit Hoofdplaat, Hoek en Biervliet uit te nodigen zo zorgen we dat de belangen van de inwoners uit de eerste cirkel rond het zoekgebied goed worden meegenomen. Uiteindelijk zijn er uit meer dan 550 aanmeldingen, ruim 50 mensen ingeloot en zijn we op 21 augustus van start gegaan met een eerste sessie in het Belfort in Sluis.

De deelnemers hebben kennisgemaakt met tien thema's (geïnspireerd op het Borselse voorwaardenpakket) en verkend welke wensen en zorgen er zijn rond de mogelijke komst van kerncentrales. In vier inhoudelijke bijeenkomsten zijn deze zorgen en wensen omgezet in concrete voorwaarden voor het Rijk. Via diverse werkvormen is actief nagedacht over wat belangrijk is en hoe dit in voorwaarden kan worden vastgelegd. Tijdens de laatste bijeenkomst (17 december jl.) is over alle voorwaarden gestemd: een voorwaarde wordt opgenomen bij een 2/3e meerderheid. Elk lid van de Adviesgroep stemde per voorwaarde. Het uiteindelijke pakket is toen ceremonieel overhandigd aan de bestuurders van Terneuzen en Sluis.

Na elke bijeenkomst is geëvalueerd hoe deelnemers de avond ervaarden en of hun inbreng voldoende ruimte kreeg. Op basis hiervan is steeds gekeken hoe de avonden verder konden worden verbeterd. Uit de evaluaties per avond en na afloop blijkt dat deelnemers overwegend positief waren over het proces, de opzet en het eindresultaat.

De uitkomst van dit participatietraject ligt nu voor in de vorm van een door de Adviesgroep opgesteld voorwaardenpakket ten behoeve van het Rijk-Regiopakket Sluis/Terneuzen. De locatie onderzoeken voor alle mogelijke zoeklocaties worden momenteel uitgevoerd. De minister zal de resultaten hiervan wegen en naar verwachting na de zomer 2026 een besluit nemen over een voorkeurslocatie.

Voorwaardenpakket

De Adviesgroep komt tot bijgevoegd voorwaardenpakket dat is opgebouwd aan de hand van de volgende thema's:

1. Veiligheid en gezondheid
2. Bouwruimte en logistiek
3. Klimaat, energie en duurzaamheid
4. Landschap, natuur en recreatie
5. Communicatie en draagvlak
6. Bouwactiviteiten
7. Eigenaarschap
8. Huisvesting, leefbaarheid, wonen en werkgelegenheid
9. Onderwijs, kennis en economische ontwikkeling
10. Compensatie en schadeloosstelling

Het voorwaardenpakket ziet toe op verschillende vormen en manieren van compenserende maatregelen. Een deel van de voorwaarden heeft betrekking op de directe ontwikkeling van een mogelijke kerncentrale zelf en de impact op de omgeving. Daartoe wordt een apart Ruimtelijk Masterplan opgesteld (indien de zoeklocatie Paulinapolder/Mosselbanken wordt) met daarin een doorvertaling van de opgestelde voorwaarden die daar betrekking op hebben. Voor de grotere compensatievraagstukken zal een apart Rijksinvesteringsprogramma worden opgesteld waar andere voorwaarden in terugkomen. Dit gaat dan vooral om de sociaal-economische structuurversterking van onze regio in brede zin. Hierbij zal vooral de link worden gelegd met de trajecten zoals Nationaal Programma Vitale Regio's (NPVR), Zeeland 2050 en de onlangs vastgestelde Economische Agenda. In bijlage 1 van het voorwaardenpakket is een overzicht gemaakt van welke voorwaarden in welke categorie vallen en in welke fase deze gerealiseerd dienen te worden. Voor het volledige voorwaardenpakket wordt verwezen naar de bijlage.

Vervolg

Het Rijk is bevoegd gezag voor de besluitvorming over de locatie van de nieuw te bouwen kerncentrales. Met dit voorstel wordt de gemeenteraad niet gevraagd een uitspraak te doen over de wenselijkheid of aanvaardbaarheid van kernenergie, maar uitsluitend om in te stemmen met het voorwaardenpakket dat door inwoners, bedrijven, maatschappelijke organisaties en (dorps-)raadsleden is samengesteld.

Met dit voorwaardenpakket leggen beide gemeenten de randvoorwaarden en eisen vast voor het geval de kerncentrales en eventuele andere energieprojecten in de Paulinapolder/Mosselbanken worden gerealiseerd. Het pakket bevat maatregelen en investeringen die recht doen aan de mogelijke maatschappelijke, ruimtelijke en economische impact van een dergelijk grootschalig project. Door akkoord te gaan met het voorwaardenpakket, heeft de regio een duidelijk plan.

Wanneer zowel de gemeenteraad van Sluis als Terneuzen dit voorwaardenpakket vaststelt, wordt het aangeboden aan de verantwoordelijk minister (momenteel de minister van Klimaat en Groene Groei). De minister geeft het pakket vervolgens aan de gebiedsverbinder Raymond Knops, met de opdracht een voorlopig Zeeuws voorwaardenpakket samen te stellen. Dit pakket neemt de minister mee in de afweging voor de voorkeurslocatie. Na deze locatiekeuze moet het voorwaarden pakket verder worden aangescherpt op de betreffende locatie.

Borgen uitvoering

Om te borgen dat investeringen daadwerkelijk in de regio terechtkomen, wordt een Omgevingsraad ingesteld. In deze Omgevingsraad zitten bijvoorbeeld vertegenwoordigers van de dorpsraden in de directe omgeving, omwonenden en de Adviesgroep (niet zijnde raads- of dorpsraadleden). De definitieve samenstelling volgt zodra de beslissing gevallen is dat Mosselbanken/Paulinapolder de locatiekeuze voor de kerncentrales is.

Daarnaast wordt een verdeelsleutel voorgesteld om investeringen in de regio vast te leggen:

• 100% van het omgevingsfonds wordt ingezet in de directe omgeving van de projecten;

• 80% van het Rijksprogramma wordt ingezet in de directe omgeving van de projecten (Zeeuws-Vlaanderen) en 20% in de bredere regio.

Tot slot vraagt de regio om korte lijnen met zowel opdrachtgever (NEO.nl) als opdrachtnemer (bouwer). Beide partijen moeten fysiek in de buurt van het project gevestigd zijn. Ook het omgevingsmanagement moet tijdig en goed zijn ingericht.

Governance

Naast een voorwaardenpakket moeten we ook de uitvoering borgen en hiervoor uitvoeringskracht in de vorm van een goede uitvoeringsorganisatie neerzetten.

Het voorstel is om vanaf het begin een stuurgroep aan de projecten te koppelen. De stuurgroep verleent de opdracht tot het opstellen van het Ruimtelijk Masterplan en het ontwikkelen van het Rijksprogramma zoals beschreven in het Voorwaardenpakket. Deze partijen zijn uiteindelijk ook voor de uitvoering verantwoordelijk. Daarom vragen we, als de locatie Terneuzen wordt gekozen, om een robuuste organisatie die hiervoor verantwoordelijk is.

We stellen voor een stuurgroep, met daarin zitting:

• 2 vertegenwoordiger van de gemeente Terneuzen, als grondgebied gemeente;

• 1 vertegenwoordiger van de gemeente Sluis, als samenwerkingsgemeente;

• 1 vertegenwoordiger van de gemeente Borsele, als ontvangende gemeente voor de infrastructuur;

• 1 vertegenwoordiger van de provincie Zeeland, als vertegenwoordiger van de bovenregionale belangen;

• 1 vertegenwoordiger van het Rijk, als belangenbehartiger vanuit Rijk.

Zij bewaken de uitvoering en voortgang van het Ruimtelijk Masterplan en het Rijksprogramma Zeeuws-Vlaanderen.

Een onafhankelijke gebiedsregisseur, met draagvlak in de regio, coördineert de uitvoering van het Ruimtelijk Masterplan en het Rijksprogramma. Deze regisseur wordt ambtelijk ondersteund en geadviseerd door de Omgevingsraad over de uitwerkingen van de verschillende onderdelen uit het programma.

De dagelijkse uitvoering van de verschillende projecten in het Ruimtelijke Masterplan en het Rijksprogramma is aan de deelnemende partners, vooralsnog zien wij daarbij departementen van het Rijk, lokale overheden (provincie/gemeenten), andere publieke partijen en private partijen.

Frequent zullen deze partijen in overleg treden met de omgevingsraad en hen betrekken bij het opstellen en uitwerken van programmaonderdelen welke betrekking hebben op de direct omgeving.

Advies

Inmiddels ligt dus het voorwaardenpakket voor u. Wij willen u dan ook vragen om in te stemmen met dit voorwaardenpakket zodat wij dit als twee gemeenten gezamenlijk kunnen aanbieden aan de minister. Wij zijn van mening dat het voorwaardenpakket een mooi resultaat is van een interactief proces met een representatieve adviesgroep en waar ook de gemeentelijke doelen en belangen een plek in hebben gekregen.

Indien u instemt en we dit pakket aan de minister hebben aangeboden zullen we u opnieuw informeren wanneer de minister een keuze heeft gemaakt voor een voorkeurslocatie. We zullen u dan informeren over welke consequenties dit heeft, welke mogelijkheden tot het geven van een reactie er dan zijn en wat dit betekent voor het voorwaardenpakket waar we nu uw instemming voor vragen.

Oostburg, 6 januari 2026

Hoogachtend,

De secretaris, S.I. de Kievit-Minnaert	De burgemeester, mr. M.M.D. Vermue

Bijlage(n):

a. Plan van aanpak adviesgroep
b. Voorwaardenpakket RijkRegio Kerncentrales
c. Eindverslag adviesgroep

DE RAAD VAN DE GEMEENTE SLUIS

gelezen het voorstel van het college van burgemeester en wethouders d.d. ; 6 januari 2026

BESLUIT: De voorwaarden van het Rijk Regio pakket Sluis/Terneuzen vast te stellen en aan te bieden aan de bevoegde minister (momenteel de minister van Klimaat en Groene Groei).

Sluis, 5 februari 2026

DE RAAD VOORNOEMD,

De griffier,	De voorzitter,
mr. P. T. G Claeijs	mr. M. M. D. Vermue